

Stockholm den 14 april 2005

KU-anmälan angående försvarsministerns och regeringens brist på fullföljande av riksdagens beslut om subarktisk förmåga hos försvarsmakten.

Riksdagen behandlade den 16 december 2004 försvarsutskottets betänkande 2004/05: FöU4. Sveriges försvarspolitik 2005-2007.

I betänkande uttalar utskottet i sammanfattningen under rubriken "Insatsorganisationens inriktning, omfattning och utveckling": *"Utskottet gör samma bedömning som regeringen av vad som bör vara styrande för insatsorganisationens utveckling. Krav på förmåga att kunna genomföra väpnad strid är sålunda grundläggande. Det ska finnas insatsförband som kan användas i hela landet och i hela konfliktskalan från kriser i fred till våldsanvändning i krig. Det är viktigt att behålla och utveckla förmåga och kompetens för strid i bebyggd miljö och i subarktiskt klimat. Förmågan till internationella insatser bör förbättras såväl kvantitativt som kvalitativt."*

På sidan 78 i betänkandet under rubriken Utskottets ställningstagande skriver utskottet: *"Utskottet anser att vad som redovisats i dessa delar till vidare kan läggas till grund för förmågeutvecklingen för de olika förbanden. Insatsorganisationen skall ha förmåga att uppträda i hela landet och under förekommande klimatologiska förhållanden. Det är särskilt viktigt att behålla och kunna utveckla förmåga och kompetens för strid i bebyggd miljö och i subarktiskt klimat."*

Riksdagen beslutade utan reservationer och avvikande meningar denna del av betänkandet.

Vid en interpellationsdebatt med försvarsministern den 17 februari 2005 där undertecknad frågar ministern hur hon avser att se till att Försvarsmakten uppfyller de beslut som riksdagen fattat när det gäller helikopterförbandens subarktiska förmåga svarade ministern: *"För att upprätthålla förmågan att uppträda i subarktisk miljö angav regeringen i proposition 43 (2004/05:43) att det bör finnas möjlighet att basera helikoptrar med markoperativa uppgifter vid F 21 i Luleå. Denna baseringsmöjlighet kommer att finnas och ger därmed helikopterförbanden möjlighet att öva och verka så att den subarktiska förmågan upprätthålls. Insatsorganisationen kommer även fortsättningsvis att ha denna förmåga. Planering för genomförande av regeringens uppdrag, som framgår av regleringsbrevet, pågår nu inom Försvarsmakten. Myndigheten har för mig inte presenterat något som avviker från denna inriktning, och jag kommer därför inte att vidta några ytterligare åtgärder ut denna fråga."*

Det är noterbart att riksdagen i sitt beslut sa att den subarktiska förmågan skall bibehållas och utvecklas.

I regleringsbrevet av den 22 december 2004 till Försvarsmakten nämns överhuvudtaget inte kravet på subarktisk förmåga, inte heller kravet på förmåga att uppträda under förekommande klimatologiska förhållanden. Den 17 februari 2005 har regeringen ändrat i regleringsbrevet avseende Arvidsjaur, för övrigt samma dag då interpellationsdebatten hålls. Där heter det:

1 b. Riksdagen har fattat beslut om den framtida verksamheten i Arvidsjaur.

Inriktningen är att det inom Försvarsmakten skall skapas en försvarsmaktsgemensam resurs för sådan utbildning och övning som kräver eller gynnas av subarktisk miljö. Försvarsmakten skall genomföra följande verksamhet i Arvidsjaur.

a) Ledning, administration, samordning och utbildningskompetens - inklusive den del av den s.k. Utvecklingsenhet Vinter vid I 19 i Boden som behövs för verksamheten - för internationella och nationella militära enheters utbildnings- och övningsverksamhet i det subarktiska området.

b) I 19:s utbildning och utveckling av jägarsoldater.

c) Enligt Försvarsmaktens bedömning andra delar ur Försvarsmakten, liksom vinterutbildning av andra förband. Till grund för sina överväganden i denna del skall Försvarsmakten lägga dels den inriktning som framgår av bet. 2004/05:FöU5, dels den inriktning mot en rationell produktion av grundorganisationen som regeringen redovisat i bl.a. prop. 2004/05:43.

Försvarsmakten skall vidta sådana åtgärder att redovisad verksamhet kan bedrivas i Arvidsjaur senast den 1 april 2005.

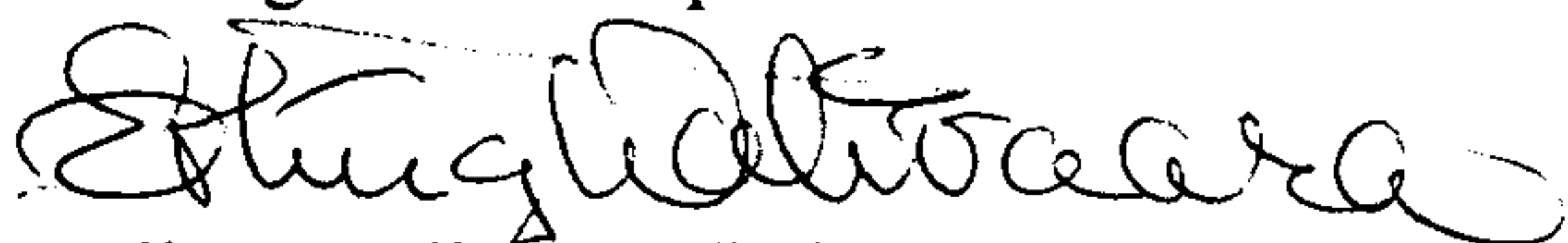
Försvarsmakten får inte utan regeringens medgivande vidta åtgärder när det gäller etablissemangets i Arvidsjaur infrastruktur som kostar mer än en miljon kronor.

Här fokuseras endast på subarktisk förmåga vid ett förband. Riksdagens beslut avsåg att insatsorganisationen skall ha förmåga att uppträda i hela landet och under förekommande klimatologiska förhållanden, dvs även subarktisk förmåga.

I Försvarsmaktens ramvillkor och PM, Hkv. 02 300:61053 för verksamheten ute på förbanden från den 18/1 2005. Försvarsmakten skriver t.ex. i avsnittet som handlar om helikoptrar:

" Subarktisk förmåga vidmakthålles ej. Subarktisk förmåga återtas vid behov. "

Konstitutionsutskottet bör granska om försvarsministern och regeringen brustit i instruktionerna till Försvarsmakten om riksdagens krav på att behålla och kunna utveckla förmåga och kompetens för strid i subarktiskt klimat.

Erling Wälivaara (kd)

Riksdagsledamot